

menniskja kortini

Meinhardt minnst ógvuliga væl skiparan tey fyrstu árini. Hann nevndist Blutan og hevði verið offiserur í marinuni undir krígunum og var ógvuliga strangur.

Hann hevði slík kold eygu, men tá eg kom at kenna hann nærri, vísti tað seg, at hann hevði eisini eitt hjarta. Vit sigldu saman í sjei ár, sigur Meinhardt, sum bara hevur gott at bera týskarunum, hann sigldi saman við.

Bara gamir menn yvirlivu

Tey fyrstu fyra árinu vóru allir týskararnir umborð gamlir menn, tí tað var einki til av ungum monnum í Týsklandi eftir kríggið. Allir teir ungu fullu í krígunum.

Meinhardt minnst, at umborð fingur teir at siggja sonevndar lesimappur við tíðindum úr Týsklandi. Alt var um konur, tí tað vóru eingir menn.

Ikki ein einasti av mann- ingini segði seg vera nazist. Tvørturímóti tosaðu teir um, hvussu skeiðt alt hevði verið, og hvussu bangnir teir høvdu verið, tá tað frættist, at Amerika legði upp í kríggið. Teir høvdu allir verið í krígunum, og allir vóru merktir av tí. Teir tosaðu um, hvussu nógv fólk land teirra hevði mist, og vit fortaldu eisini. Teir harmaðust og høvdu lítlan hug at tosa um hetta. Eg haldi ikki, at teir gomlu mennirnir kendu seg at hava ábyrgd av krígunum. Teir søgdu bara, at tað var Hitler, sum hevði øst fólk, og tað harmaði teir nógv.

Hampa fólk

Eg vil siga, at mennirnir vóru óalmindiliga fittir og líktust ikki sørt føroyingum. Prátið var eisini tað sama.

Sum nevnt dugdi eingin av føroyingunum týski, tá teir fóru umborð, men væl gekk at gera seg forstáilig, og skjótt komu teir eftir tí týska.

Í mun til onnur mál er týski ikki tað torførast at læra, ljóðini ger tað, og so líkist tað í nógvum málum týskum. Eftir einum mánaði saman við teimum, so kláraðu vit okkum.

Adrenn føroyingarnir kundu mynstra, skuldu teir hava nýggja læknaváttan, og teir skuldu vera vaksinaðir, tí møguliga skuldi skipið suðureftir at selja.

Strævið liv

Meinhardt sigur, at tað var strævið liv at vera flekjari hjá teimum, tí tað var so nógvur fiskur, og týskararnir dugdu ikki at flekja. Teir royndu sjáldan meira enn ein mánað, so var skipið fullt.

Men aftaná 14 dagar í Grønlandi plagdu teir at fara inn í Føroyingahavnina, har teir fingur post, og so var lagið betri aftur.

Tað var fyri okkum altíð ein stórur dagur, tí tá vistu

vit, at vit fingur post, kleynur, køkur og annað gott. Og so at frætta tíðindi.

So komu boð um, at skipið skuldi til Portugals at selja. Føroyingunum stóð í boði at verða settir av í Føroyum, men teir vildu gjarna við til Portugals at land, tí har høvdu teir ikki verið áður. Tvar ferðir var Meinhardt við í Lissabon, og teir vóru eisini aðrastaðni í Portugal og í Týsklandi og landaðu.

Meinhardt minnst væl, hvussu tað var fyrstu ferð at koma til Portugals.

Sum eitt ævintýr

Vit fóru frá øllum ístykkjunum í Grønlandi, suður í hitan, sigldu inn á heitu Biskaja-víkina, og langt aðrenn vit komu at landi, kendu vit angan av trøum og rósum. Tá vit nærkaðust landi, sóu vit allar pálmarnar. Tað var sum eitt ævintýr.

Men seint gekk at landa í Lissabon. Fólk, vit var trælkað undir Salazar, tey vóru fátøk, vóru rívin og skredd og høvdu ikki so frægt sum hósar upp á beini.

Føroyingarnir gjørdur fleiri útfærðir, meðan teir lógu í Lissabon, men teir høvdu ilt við at tola summarihitin, sum var teimum so ókendur.

Í Lissabon lógu teir í átta dagar, tóku salt og olju og fóru so aftur til Grønlands.

Onkran túrin tá teir høvdu verið í Lissabon og landað, fór skipið heim til Bremerhaven, og føroyingarnir vórðu so sendir heim haðani.

Einaferð var minnst eina ringa lótu, einaferð teir lógu at í Bremerhaven. Týskararnir høvdu verið heimanífrá í fyra mánaðir og allir gleddu seg til at koma heim aftur til gentuna ella konuna.

Men so vóru onkrir, sum gentur teirra ikki komu at taka ímóti. Meðan teir høvdu verið burturi, høvdu tær funnið onkran annan, og tá var ringt lag á monnunum.

Í Týsklandi var ikki tað stóra útbóðið av monnum, men tey árinu streymaðu aðrar tjóðir inn í Týskland at byggja landið upp aftur.

Maria tók ímóti

Fleiri stuttligar søgur veit Meinhardt frá siglingartíðini við týskarunum.

Ein túrin var ein nýgiftur maður við, og kona hansara skuldi hava smá. Hesin komandi pápin gjørdi seg til reiðar til, at telegrammið skuldi koma um, at konan hevði átt. Hann hevði bæði keypt vín, brennivín og góðgæti, tí hann ætlaði tað heilt stóra ballið.

Men tíðin gekk, og har kom einki telegramm.

Maðurin fínaði meira og meira, einki var um hann, og ein dagin legðist hann bara í koyggjuna.

Hinir umborð tosaðu um, at her mátti okkurt gerast, og telegrafisturin skrivaði

Fyri føroyingar var svangligt umborð á týsku trolaranum, tí maturin var skamtadur, lítið av kjøti, og teir vóru ikki vanir við hønarnar og grønmeti

so eitt telegramm, id teir handaðu manninum. Á telegramminum stóð: Alt í lagi. Maria og antennen.

Maðurin leyp upp úr koyggjuni, flaggið varð vundið á stong, og allt at ballast. Kokkurin gjørdi so góðan mat, sum hann nú einaferð dugdi, og gloymt varð alt um skamtan.

Hinir mennirnir umborð noyddust komandi dagarnar bara at halda óndini, men tað gingu seks dagar, og har kom einki telegramm.

So sigldu teir heim til Týsklands at landa.

Og tá vit so lógu at, stóð Maria har so fitt og rund og tók ímóti.

Skiparin noyddist so at geva bæði Mariu og manninum eina frágæing, og maðurin fyrigav og segði, at hann hevði ikki havt betri

dag umborð, enn tá hann fekk telegrammið.

Fekk høvdini aftur

Skiparin kundi vera sjáldsamur. Eina ferðina vit høvdu fiskað so væl, at dekkið var fult. Seks tons vóru á dekknum. Skiparin kom og bað okkum tøma dekkið. Tað var so nógvur fiskur, at vit vistu ikki annað at gera enn at tveita høvdini fyri borð. Nú einaferð kemur hann og spyr, hvar høvdini eru. Eingin svaraði.

Tá teir høvdu arbeitt allan fiskin, varð trolíð tveir dagar seinni koyrt út aftur. Og tá teir so fóru aftur at draga var trolíð óvanliga tungt.

Í trolinum var bara ein smáfiskur, men trolíð var annars fult av høvðunum, og soleiðis fekk skiparin høvdini aftur. Tað var lógið.

Fyrsti saltfiskatrolarin, sum Meinhardt fór við, at Herny Everling - ein gamal trolari, sum als ikki var egnadur til saltfisk

Kappaðust

Týsku trolararnir kappaðust sínammillum um at fiska mest og vildu ikki siga hvørjum øðrum frá, tá id teir fóru við fisk.

Ein dag boðaði størsti kappingarneitin frá, at føroyingar royndu á somu leið.

Tá gav skiparin mær boð um at siga føroyingum frá, at har ar fiskur at fáa, so in týskarin ikki fekk óv. Nakað seinni gramdi hin seg um, at har ikki var livandi fyri føroyingum og portugisum. Tað dæmdi okkara skipara.

Samstundis noktaði skiparin føroyingunum umborð á týska trolaranum at siga føroyskum skipum frá, tá teir sjálfir fiskaðu væl. Men tað gjørdi teir kortini við at brúka onnur orð, tá tá teir tosaðu saman yvir sendaran.

Tá føroyingar mitt í 60-árunum sjálfir fingur fleiri skip, doyði tað burtur at fara við týskum trolarum. Tað bleiv eisini liviligari í Føroyum. 1965 var seinasta árið hjá Meinhardt á týskum skipsdekki.

Arbeiddu skjótt

Eitt tað sinasta árið var hann við flakatrolaranum Mellum. Stórfyrirskan Øtaker átti reiðaríð. Skipinum vantaði ein mann, so Meinhardt var einasti føroyingur umborð.

Skipið hevði fingið nakað av fólki frá einum týskum flakavirki.

Eg helt meg arbeidda skjótt, men teir fóru tveir ferðir so kvikir sum eg. Tá var eiki, sum æt timalón í Týsklandi. Teir fingur løn eftir, hvussu nógv teir skóru.

Tað varð ikki líka væl dámt av øllum í Føroyum, at føroyingar fóru við týskum trolarum - bara 10 ár eftir, at annar heimshardagi var av.

Tá vit bara fóru tveir avstað, var konan bangin fyri, at týskararnir ikki fóru at tíma at koma aftur til Føroya við okkum.

Mótstøða

Tað var so eitt, men tað vóru eisini nógv, sum deildu okkum fyri, at vit fóru umborð at læra týskararnar at flekja og salta og harvið læra teir upp til at gera okkara kappingarneitar. Men eg veit ikki, tað var so skjótt, at flekimaskinurnar komu, og føroyingar fingur eisini flekimaskinur.

Meinhardt sigur eisini, at fleiri politikarar høvdu nógv ímóti, at teir fóru við týskum trolarum. Hann minnst serliga ein politikara, sum deildi seg fyri tað.

Eg havi bara gott at ba týskarunum, og fyri meg vóru tað 10 góð ár, sigur Meinhardt.

Gamlar myndir: Meinhardt Højgaard